

قبض و اقباض در عقود باطل

تالیف

نوریه امجدی

(وکیل دادگستری و کارشناس ارشد حقوق خصوصی)

انتشارات قانون یار

۱۳۹۶

سرشناسه	: امجدی، نوریه، ۱۳۶۷ -
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	: قبض و اقباض در عقود باطل / تالیف نوریه امجدی .
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات قانون یار، ۱۳۹۶ .
مشخصات ظاهری	: ۱۱۲ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۷۷-۷۸-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: قبض (حقوق)
موضوع	: Searches and sei zures
موضوع	: معاملات -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Transactions -- Law and legislation -- Iran
موضوع	: قراردادها
موضوع	: Contracts
رده بندی کنگره	: ۳۹۶ الف ۸۵۸/۲ KMH
رده بندی دیویی	: ۳۲۰ ۵۵۰۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۶۰۸۵۸۱

انتشارات قانون یار

قبض و اقباض در عقود باطل

تألیف: نوریه امجدی

ناشر: قانون یار

ناظر فنی: محسن فاضلی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۱۰۰ جلد

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۷۷-۷۸-۷

مرکز پخش: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، پلاک ۹۲

تلفن: ۶۶۹۷۳۹۶۰ کتابفروشی رسولی (چراغ دانش سابق)

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۹	فصل اول
۹	کلیات
۳۳	فصل دوم
۳۳	اهمیت اجزای و جایگاه آن در عقود و معاملات
۶۵	فصل سوم
۶۵	تشخیص عقود فاسد و سناسایی آن در حقوق ایران
۸۷	فصل چهارم
۸۷	جایگاه حقوقی قبض و اثراتی که در عقود اطل دارد
۱۰۹	منابع و مآخذ

مقدمه

تشکیل و انعقاد عقد، شناسایی ارکان و عناصر سازنده آن از جمله موضوعات با اهمیت در سلسله مباحث حقوق مدنی است. در اینکه تشکیل و انعقاد عقد به دو عنصر ایجاب و قبول وابسته است تردیدی نیست، ولی اینکه در پاره ای از عقود، علاوه بر این دو عنصر عامل دیگری به عنوان قبض موضوع عقد نیز لازم است، مطلب قابل تأمل و موشکافی می باشد زیرا مثلاً در عقودی از قبیل وقف و هبه و بیع سلم یا سلف و بعضی عقود دیگر از این نمونه، عقد به ایجاب و قبول تنها تحقق نیابد بلکه محتاج به قبض موضوع آن نیز می باشد. همچنین درباره ای از عقود قبض اگرچه شرط صحت یا انعقاد عقد نمی باشد اما ممکن است شرط لزوم یا از آثار عقد باشد. حال آنکه باید به هم ما در خصوص اثر قبض در عقود می باشد که این عقد باطل و فاسد باشد و اینکه حق تعالی چه تعریفی از عقد باطل و فاسد داشته اند و چگونه این عقود را تعریف نموده اند، چرا که عقدی که فاسد باشد قبض در آن عقد نیز فاسد بوده و آثار حقوقی خاص و جداگانه ای بر طرفین عقد بار مینماید که در تمامی این حالت به بررسی و تبیین موضوع می پردازیم.

اثر قبض در عقود معاوضی و غیر معاوضی فاسد با یکدیگر متفاوت است و در هر کدام ملاک و مبنای خاصی را داریم. ملاک و مبنای خاص بحث ما در عقود معاوضی فاسد به قاعده فقهی معروفی به نام «کل عقود یضمن بصحیح یضمن بفاسده» یا «ما یضمن بصحیح یضمن بفاسده» بر می گردد. و همچنین ملاک و مبنای بحث ما در عقود غیر معاوضی فاسد به قاعده «مالا یضمن بصحیح لا یضمن بفاسده» بر می گردد. که بند در این باره تدوین و نگارش این کتاب در صدد موشکافی اثر قبض در اینگونه عقود فاسد، حتی عقود معین صحیحی همچون، عقد هبه، رهن، بیع سلم یا سلف می پردازیم. لازم به ذکر است اثر قبض در وضعیت عقد و روابط بین آنها فصلی از فصول این کتاب را در بر خواهد گرفت. معمولاً در خصوص اثر قبض در عقود صحیح و فاسد در فقه و حقوق، حتی بین علماء شیعه و اهل سنت تقریباً اختلاف نظر وجود دارد چرا که علمای اهل سنت، به جز حنفیه، فاسد و باطل را به یک معنی می دانند.